

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (701-718)

ΑΙ. Ἐμοὶ δὲ σοῦ πρᾶσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ, 701
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον
τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
ἄγαλμα μείζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
Μὴ γυνὴν ἤθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705
ὡς φησὶ σὺ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν
ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλώσσαν, ἢ οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὗτοι διαλυθέντες ὤφθησαν κενοί.
Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πολλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅσας παρὰ ῥείθροισι χειμάρροισι ὅσα
δένδρων ὑπέικει, κλώνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' ἀτόπρην ἀπόλλυται.
Αὐτῶν δὲ γὰρ ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τεῖνας ὑπέικει μηδέν, ὅπτιοις κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν νατίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.

A. Από το απόσπασμα που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους 701-709. (Ἐμοὶ δὲ σοῦ πρᾶσσοντος... ὤφθησαν κενοί).

Μονάδες 30

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Τὸ μὴ τείνειν ἄγαν (στίχ. 711). Από πού είναι προεμένη η μεταφορική αυτή φράση και ποια είναι για τους αρχαίους Έλληνες η σημασία της αντίληψης που εκφράζει;

Μονάδες 10

2. Να αποδώσετε με δικά σας λόγια τις δύο εικόνες, με τις οποίες ο Αίμων καταλήγει στην προτροπή προς τον πατέρα του "ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου" (στίχ. 718).

Μονάδες 10

3. Στους στίχους 705-706 του κειμένου από το πρωτότυπο, ο Αίμων χρεώνει στον Κρέοντα μια μοιραία μονομέρεια σκέψης. Με βάση τα

στοιχεία από το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί (στίχ. 194-210), να εξηγήσετε σε τι συνίσταται αυτή η μονομέρεια του Κρέοντα ως προς τους δύο αδελφούς.

Μονάδες 10

Κείμενο από μετάφραση (στίχ. 194-210)

<p>ΚΡ. Τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί με προσφορές τιμής, καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς. Τον αδερφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ, που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα να πυροπλήσει, δικό του αίμα θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει, αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή κανείς να μη νεκροτολίσει, να μη θρηνήσει κανείς, να τον αφήσουν άθαφτο, κορμί ρημάδι, τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια. Αυτή 'ναι η θέλησή μου: ποτέ δε θα τιμήσω εγώ περισσότερο τους άδικους από τους δίκαιους. Νεκρό και ζωντανό το ίδιο θα τιμήσω αυτόν που με της πόλης τα νερά πηγαίνει.</p>	<p>194</p> <p>195-6</p> <p>197</p> <p>200</p> <p>205</p> <p>210</p>
---	---

4. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων που αναφέρονται στο δράμα:

μύθος, πρόλογος, λογείο, κόθορνοι, χορηγία.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

πράσσοντος, φρονεῖν, γλώσσαν, μανθάνειν, ἐκσώζεται

Μονάδες 10

- 6α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα σωστά συμπληρωμένο:

	ἄγαλμα	μεῖζον
Γενική Ενικού		
Αιτιατική Πληθυντικού		

Μονάδες 5

- 6β. Να γράψετε το τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα των παρακάτω τύπων στη φωνή που βρίσκονται:

φρονεῖν, πράσσοντος, ἔχειν, ὄρας, ἔστιν.

Σημείωση: Για το ἔχειν ἀρκεί ο ἕνας ἀπό τους δύο μέλλοντες.

Μονάδες 5

7. Να μεταφέρετε στο τετραδίδ σας τις προτάσεις που ακολουθούν συμπληρώνοντας τον συντακτικό ὄρο που λείπει :

τιμιώτερον (στ. 702) εἶναιστο κτῆμα.

ὄστις (στ. 707) εἶναιστο.

γλώσσαν (στ. 708) εἶναι..... στο ἔχειν.

δένδρων (στ. 713) εἶναι στο ὄσα.

ἐγκρατῆ (στ. 715) εἶναι στο πόδα.

Μονάδες 10

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!